

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 c

Helyben káshoz hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 c

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Bejelentés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszajuttatja
 vagy megfizetésre nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 17.

A második sorozat.

(—a.) A nagyváradai kath. kör, — miután méltóan áldozott nagynevű alapítója és első védnöke emlékezetének — a múlt évi fényes sikeren felbuzdulva, nem lankadó kitartással s Istenbe vetett reménységgel kezdi ma Jézus nevenapján Kath. szabad liceumi előadásainak második sorozatát.

Ezek a Nagy-Várad művelt társadalmában oly népszerű előadások képezik a helybeli kath. körnek külső sikerében fényesen ragyogó, hatásaiban megmérhetetlenül nagy és áldásos alkotását. A tudományok népszerűsítésére, az általános műveltség emelésére, különösen pedig a kath. vallásos gondolkodás és érzés erősítésére s a kath. öntudat ébresztésére egyetlen intézmény sem tett Nagy-Váradon annyit s egy sem tudott elérni e tekintetben olyan sikert, mint a kath. kör.

Sok más egyesület megpróbálkozott már ezzel Nagy-Váradon, az egyletek városában s egy sem tudta népszerűvé tenni felolvasásait — csak a kath. kör. És ennek megvan a maga oka.

Nem kezdte nagy zajjal, nagy reklammal a működését, hanem szerényen, csendesesen, de határozottan és komolyan.

Eleintén csak a saját otthonában rendezte felolvasásait és hangversenyeket, melyeknek rendezésére a közéletnek egy-egy kiváló mozzanata nyújtott alkalmat.

Az előadásokon a komoly vallásos és tudományos tárgyak mellett mindig készségesen adott helyet a nemes irányú szépirodalomnak. Az előadók határozott állást foglaltak a kath. vallás örök igazságai mellett, meggyőző argumentumokkal szálltak sikra azokért, de nem léptek fel támadólag mások ellen, senki azokban sértést, provokálást nem találhatott.

Mielőtt nyilvános fellépéseit megkezdte volna, dalárdát szervezett, a miben Nagy-Várad oly nagy hiányt szenved. Bevonta működési körébe a város legelső énekeseit és zenészeit, kiknek közreműködése bizonyára jelentékeny tényező volt abban, hogy az előadások tartására csakhamar szűk lett a kör helyisége.

Néhány év múlva már oly népszerűek lettek a kath. kör felolvasásai és hangversenyei, hogy nem kellett többé azok rendezését valami kiváló alkalomhoz kötni s meg lehetett kezdeni a komolyabb színvonalú s határozottabb vallásos irányú matinékat is.

Két évvel ezelőtt nagybőjti ciklust rendezett a kör. Sokan féltek tőle, hogy elmarad a közönség, hisz Nagy-Váradon három helyen is tartanak nagybőjti beszédeket. Örömmel tapasztaltuk, hogy a közönség nagy kedvvel kapott a nagybőjti cikluson s minden alkalommal színültig megtöltötte a termeket.

Ez az örömdetes tapasztalat vezette a kath. kör ünnepélyt rendező bizottságát az előadások rendszeresítésére a kath. szabad liceumi előadások keretében, melyeket a főgymnázium tágas dísztermében rendezett.

A kath. kör e liceumi előadásokat nem a megszokott sablonos keretben valószínűsítette meg, hanem megtartott régi előadásaitól kettőt, a melyek a közönségre nagy vonzerőt gyakorolnak, t. i. helyet juttatott itt is a nemes irányú szórakoztató szépirodalomnak, valamint ének és zeneszámok kíséretében rendezte a liceumi előadásokat is, sőt azok keretében egy-egy külön ének-matinét rendez, a mely tavaly a legfelségesebb egyházi énekstílusnak, a Pallestrina-stílusnak, az idén pedig a régi magyar éneknek van szentelve.

A múlt évi előadások nem régiben a könyvpiacra is megjelentek almanach alakjában, melyet a kör minden tagjának megküldött. Van e tartalmas kötetben theologiai, filozófiai, irodalomtörténeti, társadalomtudományi, történelmi és természettudományi előadás s mellette könyved csevegés, vers és széppróza. Mindannyin átvonul a keresztény felfogás, gondolat és érzés.

Ma egy újabb sorozatot kezd a kath. kör, a kath. szabad liceumi előadások második ciklusát. Reméljük, újabb sikert fog hozni s nagyban hozzájárul majd a keresztény szellem erősítéséhez.

Tavaly az Országos Pázmány-egylet agilis elnöke, dr. Margalits Ede vezette be a kath. szabad liceumi előadásokat, — most Prohászka Ottokár, az országos hírű, ünnepezt tudós és szónok lesz az első előadó. A ki csak egyszer is hallotta beszélni őt, el nem felejtí soha. Mélyen járó szelleme új világot nyit meg a gondolkodó lélek előtt s ellenállhatatlan szónoki ereje magával ragadja a hallga-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kötőtűk.

Vig jelenet. Irta: Dr. Krüger Aladár.

Szereplők:

A tanár úr (valamikor fiatal legény volt; de múlik az idő, hull a haj; haj-haj!)

A felesége (gyönyörű lehetett 16 esztendőskorában — t. i. 40 évvel ezelőtt; de a szeme ma is oly tüzes, nyelve ma is oly fúrge, mint akkoriban volt.)

A tanár úr téli kabátja

A feleség kötötűi.

Színhely.

Öreges, kedves szobácska, mely együtt öregedett meg a tanár úrékkal s most épp úgy, mint ők, a múltnak emlékéül szép. Földsz: két kopott karszék az ablaknál. Borongós tavaszi délután.

A feleség

(buzgón kötöget az egyik karosszékben. Orán szemüveg, kezében csak úgy csattog az ötszáguldó kötötű.)

A tanár úr

(bő télikabátban bejön. Fején a kalapja. Füttyörész, már a mennyre őt foggal lehet.) Ah, szorgalmaskodunk! Szervusz, öregem! (Csend.) Adjon Isten! (Csend) Kisvithand! (Mély csend; a tanár úr kissé megszeppen s lekapja a kalapot. Igen szerény hangon:) Csókolom a kezedet! (A néma csendben csak a kötötűk csattognak. tanár úr fölötte kellemes mosolylyal kezét akar csókolni nevének). Jaj! Ezek az átkozott kötötűk! Még kibökőd a szememet velük. Adj hát egy puszit, ha a kézcsokot tiltja a szorgalom (megöleli) Jaj, jaj, itt meg valami bolond gombostű szaladt a kezembel!

A feleség

(kurtán) Jól tette.

A tanár úr.

Végre megszólaltál! De mi lelt ma téged, édes öregem?

A feleség

(kurtán). Öreged a nagyapád. (Szünet).

A tanár úr

(köhint). T. Ha tudnád, milyen finomul mulatunk! B.zony, eljöhettél volna te is arra az ebédre.

A feleség.

Nekem jó az is, a mit én főzök.

A tanár úr

(buzgalommal) Sőt soha sem ettem jobbat, mint a te főzödöt. Pedig emlékszel, a mézes heteinkben mi-díj elközmásítottad a levest, de azért én mézesnek ...

A feleség

(kurtán). Nem emlékszem.

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ajánljuk a Farsangi Idényre legdivatosabb é legfinomabb árukkal ellátott raktárunkat a n. é közönség fig. elmébe.

Claqueok, Cylinderek, Himzett és Redős Ingek, Gallérok, Kézeldök, Nyakkendök, Glace-Keztyük, Harisnyak, Zsebendök, Inggombok, Illatszerek stb. legjobb szép választékban!

Női és férfi valódi CHEWREAU-LACK CZIPÖK, (melyek nem törnek meg) egyedüli eladása! 9
 Leiklismeretes kiszolgálás! Mérsékelt árak! Keresztény Üzlet!

tóságot új, szebb, magasabb ideálok felé. Prohászka mindenütt ott van, a hol szolgálatot tehet az ébredő, erősödő, megújuló magyar katholicizmus ügyének. Ezt a célt tüzte ki magának a nagyváradi kath. kör által szervezett kath. szabad liceum is: alkalmasabb eszközt, hatalmasabb tényezőt nem találhatott sehol széles ez országban.

Erthető érdeklődéssel nézünk a ma meginduló új ciklus elé s óhajtjuk, legyen hatása áldásos és maradandó.

Állami gyermekvédelem.

Az állami gyermekvédelem szabályozása tárgyában Széll Ignác államtitkár elnöklése alatt napokon át bizalmas tanácskozás folyt a belügyminisztériumban. Az esquette tegnap fejezte be munkáját. A javaslat beható vita tárgyát képezte. A javaslat alap eszméi — melyeket Széll államtitkár fektetett le — a legnagyobb helyesléssel találkoztak.

A javaslat, megelőzve Európa minden államát, elmegy a gyermekvédelem legszélsőbb határáig. Állami oltalom alá helyez minden 15 éven alól levő gyermeket, akit az arra törvényről fogva kötelezettek eltartani, nem képesek.

Es az elhagyottá nyilvánítást s ennek következményeképp az állami gyermekmenhelybe való felvétel elrendelését kiveszi a rendőrségek kezéből s az árvaszékre bizza, amelynek az 1877: XX. t.-cz. 263. §-a intézkedése szerint a kiskorúak szellemi és anyagi érdekeinek megóvása és előmozdítása legfőbb feladata.

Ezenfelül a javaslat legfontosabb intézkedései azok, amelyek hivatva vannak az állam és társadalom közt szerves kapcsolatot létesíteni a gyermekvédelem érdekében.

A javaslat rövid időn egy nagyobb esquette s ugyanakkor a nyilvánosság megítélésére alá került.

Régészeti és történelmi múzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 kr. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 kr. Más időben 50 kr.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 17.

Elnök: Tallán Béla.

Az irományok előterjesztése során az elnök bejelent, hogy az elhunyt Major Ferencz helyébe Trubinyi Jánost választotta meg a Ház jegyzőnek.

Elnök: Következik a napirend.

Naményi Ambrus előadó úsmerteti a pénzügyi bizottság jelentését a cukorra vonatkozó törvényhozás tárgyában Bruxellesben 1902. márczius 5-én kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről szóló, a pénzügyminiszter javaslatát és elfogadásra ajánlja ezt; valamint a pénzügyminiszter másik törvényjavaslatát is, a cukoradóról szóló 1899 évi XVII. t.-cz. határozmányainak módosításáról és kiegészítéséről. (Helyeslés.)

Rózenberg Gyula: A közgazdasági bizottság jelentését úsmerteti. Rövid visszapillantást vet a nádcukor és a cukorrépa történetéről, a fogyasztást, termelést és adózást illetőleg. Az egyiket Napoleonnak, a másikat Chamberlainnak köszönhetjük.

Ernuszt Sándor: Eljének! (Derűtlenség.)

Rózenberg: A közgazdasági bizottságnak nézete a törvényjavaslatokra vonatkozólag teljesen megegyezik a pénzügyi bizottságéval és ezért szintén elfogadásra ajánlja azokat. Nekünk a cukorgazdasághoz két érdekünk fűződik: ipari és mezőgazdasági. Ezek parallel állanak egymással. A cukorrépa termelés az utóbbi időben örvendetesen emelkedett. A cukorgyárosoknak tehát szem előtt kell tartaniok a jövőben a mezőgazdasági érdeket. (Helyeslés.)

A kormány, mint kerékkötő.

Komjálthy Béla: Pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.) Az első kérdés az, hogy a konvenczió bizonyosságát tudjuk-e biztosítani, vagy nem. Azok az állapotok, melyeket teremteni akarunk, állandóak lesznek-e vagy nem. A kormány működéséből kiténik, hogy mindent elkövet azért, hogy Magyarország önállóságát megakadályozza. Így tehát Ausztriával, sajnos egyelőre még sokáig kötve vagyunk s így a kérdést e világitásban is kell latoljuk. (Halljuk! Halljuk!) Meggyőződése ugyan az, hogy a konvencziót illetőleg nem vagyunk lekötve Ausztriának, mert a brüsszeli konferencián Magyarország önállóan jelentkezett. (Ugy van! a szélsőbalon.) A közösség azonban mindezesetre hatással van a javaslatra. Az a kérdés

most, miként fog az törvényerőre emelkedni Ausztriában. Micsoda garanciáink van nekünk arra, hogy a 14. § alapján a birodalmi gyűlés sankcionálni fogja-e odaát és hogy a követendő kormányok is respektálni fogják-e Ausztriában ezt. Szóla már előadta aggályait a pénzügyi bizottságban, melyre a pénzügyminiszter megnyugtatólag válaszolt. De kérdés, hogy Ausztria...

Poasgay: Mi nem tehető fel Ausztriáról!

Kubik: Minden.

Komjálthy: I-aza van, minden feltehető csak jó nem. (Ugy van! a szélsőbalon.) Kérdés, hogy Ausztria beváltja-e ígérteit. A brüsszeli konvencziót elfogadja, azért is, mert megsemmisíti az ez irányban fennálló bizonytalanságot és mert az egyezményben azt látja, hogy abban Magyarország önállósága mégis ki-domborodik. A párt a javaslat elé akadályokat gördíteni nem kíván. (Helyeslés.)

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Safinet.

Szünet után

Hieronim Károly szolt a javaslathoz Komjálthy biztosítást kívánt arra nézve, hogy a conventió Ausztriában is el lesz fogadva. E tekintetben a pénzügyminiszter már a bizottsági ülésen megnyugtató kijelentést tett. Itt egy igen komoly, megfontolást érdemlő iparág-ról van szó. Olyan iparokról, mely a mezőgazdaságot érdekli, mint: malomipar, mely dominál és dominálni is fog, továbbá a szeszipar, a söripar stb. Nekünk a cukoriparnál két irányban kell törekednünk: a kivitelt továbbra is biztosítani, de amellott a belfogyasztásnak is megfelelni. A kartellhaszon leszállása szintén fontos momentum. A kivitelnök elég szép 300,000 mázsa megy a keletre, 200 000 mázsa Angliába, 240.000 mázsa a kikötőkön át. A keleti exportumokkal szemben félt, hogy Oroszország konkurrencziát fog csinálni velünk. A kelet-indiai export sem áll olyan jól, mint azelőtt. Mindennek következtése az, hogy az ipart a belfogyasztásnál kell mindenekelőtt biztosítani. A termelést kell nagyobbítani. (Helyeslés.) A brüsszeli konvenczió előtt megállott a dolog, hogy azoknak az államoknak, melyek nem voltak cukortermelők, a cukor sokkal olcsóbbá került. Ami magát a javaslatot illeti, több tekintetben nincs egy véleményen az előadókkal.

Forster Gyula: Az előadói duettel.

Hieronim: Röviden ismerteti az angol-cukorkérdést, melyből igen sok tanúságot vonhatunk le.

Hieronim beszéde után az ülést elnapolták.

A tanár úr

(szomorúan). Bizony nem csoda: régen volt, sok év eltelt azóta. Mennyi közös öröm és (elérzékenyülve) mennyi közös bánat...

A feleség.

És mennyi nem közös lumpolás!

A tanár úr.

Mindig elrontod a költői hangulatot!

A feleség.

Az én hangulatomat ma nem öntözgették borral szép asszonyok.

A tanár úr.

Hát azt meg honnan tudod? Csakugyan szép asszonyok töltögették a boromat, de milyen szép asszonyok! Honnan tudod? Csak nem kérdezősködtél, te kis hamis, hehehe?

A feleség.

Elég rád néznem és mindent tudok. Eredj vissza, lumpolj tovább.

A tanár úr

(ijedten a tükörbe néz.) Csak nem... de hiszen rendesen áll a szemem s az orrom sem vörös!

A feleség

(némán végignézi.)

A tanár úr

(öszönszerűleg követi a felesége pillantásait s végignézi önmagát.) Szent Isten! kié ez a téli kabát? Nem az enyém, de én meg soha sem szoktam a más kabátját elszedni. Kié lehet ez?

A feleség

(szigorúan.) Ugy van. Kié? (a kötöttük mérgesen csattognak.)

A tanár úr

(hallgat. Párszor beszélni akar, de aztán mégis csak jobbnak látja a kínos csendben visszavonulni)

A feleség

Nos beszélj hát! Most rajtad a sor. Kié a kabát?

A tanár úr.

(homlokát törli.) Nem tudom.

A feleség

Csakhogy végre megszólaltál! Nem tudom! Nem tudom! Persze hogy nem tudom, ha egy szép asszony oldalán pityizálsz!

A tanár úr.

Bocsánat. Ketten voltak, egyik jobbról, másik balról.

A feleség.

Csitt! Ne vágj a szavamba! Ha ketten voltak, annál nagyobb széken ilyen komoly emberre. Uramfia, egyetemi tanár s ugy teliszedi magát a jófélével, hogy cseréli a téli kabátját! Vérségedre kezdesz efféle kirágásokat? Nem szegyenled magad? Hiszen eddig soha nem történt meg veled efféle gyalázatoság!

A tanár úr.

Kérlek szépen, ez más...

A feleség.

Hallgass! Ne szólj közbe! Ha eddig nem cserélted el a kabátodat soha...

A tanár úr

(eszébe jut valami. Mosolyog s le akar ülni a feleségével szemben lévő károsszékre.)

A feleség.

De bizony oda nem ülsz! (A köténye alól egy kis macskát ránt elő s azt ülteti a másik székre.) Eredj vissza, a honnan jöttél! Példátlan szegyen.

A tanár úr

(vállat von.) Pedig nem példátlan biz az, galambom. Az példátlan, hogy ama ügylábú üljön az én jogos helyemre.

A katonai bizottság mai ülésén Szederkényi beszédében a hadseregben a magyar nyelv használatát követelte. Mire Fejérváry válaszolt s hangsúlyozta a hadsereg szervezetének kielégítő voltát s a nyelvre vonatkozólag pedig kijelentette, hogy a Monarchiának egységes hadseregére van szüksége, egységes hadsereg pedig csak egységes vezérlő nyelvvel lehetséges, tehát a magyar nyelv forszírozásának helye nincs.

Szunyogh Péter temetése.

Biharvármegye rajongásig szeretett alispánja: Szunyogh Péter megtért őseihez. Ma már ott pihen a hideg hantok alatt a váradi-olaszi temetőben.

Temetése impozáns volt, a vármegye őszsége kifejezte kegyeletét. Évtizedek óta, csak a b. e. bibornok végtisztességtételén nyilatkozott meg úgy az általános részvét, mint tegnap az alispán temetésén.

Már kora reggel gyülekeztek a vármegyei színház környékén a vidékről bejött küldöttségek. Már reggel 9 óra felé tömve volt a vármegyeház lépcsőháza és a nagyterem, továbbá a Széchenyi-tér. A közeli utcákból egyre özönlött a feketébe öltözött közönség.

Előbb a megyeház nagytermébe bocsátották be a megyéből bejött küldöttségeket, de ez is csakhamar megtelt s valóságos tolongás fejlődött ki s a megyei tisztviselők csak óriási erőfeszítéssel tudták fenntartani a rendet.

Biharvármegye mind a 495 községe néhány küldöttel képviseltette magát; egyik-másik községből csapatosan jöttek be a szeretett alispánnak megadni a végső tiszteletet. Esztár községe, ahol a boldogult született, mintegy 50 taggal vett részt a temetésen; Henczidáról is körülbelül ötvenen jöttek, míg Nagy-Szalonta, Kismarja s még több község számos tagu deputációt küldött.

A községek küldöttségei dr. Miskolczy Ferencz, Csánády Jenő, Bérczy Imre, dr. Czifra Kálmán, Jezerniczky Dénes, dr. Bakats Béla, Kovásznay Marcell, Fráter Barnabás, Nyisztor Alajos, Nagy Márton, dr. Bóthly Pál, Verner Kálmán, Eder Géza, Szöllőssy Ferencz, Horváth Endre, Rónai Gábor és Dobozy Kálmán fő-

szolgabírók vezetése alatt vettek részt a temetésen.

A megyei tisztikar teljes számban volt jelen; továbbá megjelentek Nagyváradi város tisztikara, a kir. tábla, törvényszék, ügyészség pénzügyigazgatóság, a posta- táviratigazgatóság tisztikara; a jogakadémia tanárai dr. Bozóky Alajos igazgató vezetése alatt, a főgimnázium tanárai Novotny S. Alfonz igazgató; a reáliskolai tanárok Stauber József igazgató; a községi polgári fiúiskola tanárai Winkler Lajos igazgató, a községi polgári leányiskola tanítónője özv. Rechten-Bauer Zsófia igazgató; a keresk. iskola Kovács S. János igazgató vezetése alatt vettek részt a temetésen. A Sebes-Körözs-társulat küldöttségében Ficzek Lajos és Tabéry Armin jelentek meg. A Biharvármegyei Takarékpénztár tisztviselőit Fleischhacker Hugó és Pekanovits Imre igazgatók vezették. A Fehér Kereszt-egylet küldöttsége özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné vezetése alatt jelent meg. A b.-diószegi ipartestület deputációját Kortsmáros Gábor elnök vezette.

Debreczen-Hajdumegye nevében Rásó Gyula alispán, Békésmegye képviselőjében pedig Bertóthy István tb. főjegyző jöttek el a temetésre.

A temetésen mintegy 4000 ember vett részt, kik közül a következőket sikerült feljegyezni:

Albach Gyula altábornagy, Ambrus Zoltán, Alacs Károly plébános (Mező-Keresztes) Aczél Zsigmond, Bunyitay Vincze kanonok, Barthos Adorján, Dr. Bozóky Alajos, Butyka Lajos, Böszörményi Géza, Bölöny József, Beke Boldizsár, Brém Lőrincz, Barry József, Bereczky Géza, Berkovits Ferencz, Báthory Ferencz, Bozóky Béla, Bócz Géza, Berkovits Miklós, Bordó Ferencz, Bognár István kanonok, Balázs-házy Iván, Balogh Elemér, Czifra Gerő, Csányi István, br. Carg ezredes, Denes János tb. kanonok, Ditz Mihály, Dobosfy Alajos, Dús László, Dési Géza, Dobay István, Ehrlich Ignác, Erlsz Nándor állatorvos, Ertsey Péter, Fetszer Antal kanonok, Fráter Imre, Fényes Imre, Fűredy László, Fuhl Agoston, Fleischhacker Gyula, Ghycy Géza hadapród isk. tanár, Gerő Armin, Gally Ádám, Gyémánt Jenő, Géczy Lajos, Gáthy Bálint, Grósz Menyhért, Gábel Jakab, Gyalokay Jenő, tüzérfőhadnagy, Heimlich Andor, Heringh Sándor, Hendel Ottó, Hegyesi Márton, Huzella Gyula, Hegedüs Géza, Hoványi Géza, Hlatky Endre, Hoványi Gyula, Imrik Péter, Jelentsik István, Kovács József hadapród isk. tanár, Konrád Márk, Kabdebó Sándor,

gróf Korniss Károly, Kazay Kálmán, Károly Irén, dr. Karácsonyi János, Kertész Miksa, Kiss Kolos, Kiss László csendőr százados, Kovács S. János, Kiedrfer Lamb-rt, Kaffka lov. tábornok, Kiss Elek, Kolozsváry Béla, Kovács Béla, Kernáts János, Laurán Agoston püspöki helynök, Lászlár Márton, Lakatos János és Károly, Mayor Miklós hadapród isk. parancsnok, Mangra Vazul püspöki helynök, Mayer Antal, Meskó Boldizsár, May Sándor, Miskolczy Árpád, Molnár Lajos agrárbank képviselő, Miskóczy Ferencz, Mihály Lajos, Markovits Antal, Molnár Géza, Márkus László, Molnár Imre, Mayor Lajos, Mezey Mihály, Moess Károly, Makucz Ernő, Magyar Géza, Novotny Alfonz, Nadnyi Jenő, Nagy Ferencz, Nemes Aron, dr. Nagy Géza, Nyes Mózes kanonok, Olasz Elemér, Örley Kálmán, Dr. Popovits György, Pekanovits Imre, Papp György, Papolezy Ferencz, Pácz Sándor, Peiser Károly, Persz Adolf Pallyay Jenő, Palotay László praelatus, Papp Miklós, gr. Pongrácz Jenő, Pallyay Lajos, Pakala Tamás, Petry Gyula, Radnay Farkas felsz. püspök, Rutter Emil, Ritoók Zsigmond, Rátkay József, Réz Mihály, Reinle Gyula, Rozslay Géza, Rádl Ödön, Rees L. E., Sável Kálmán, Sal Ferencz, Sarkadi Lajos, Stauber József, dr. Szemethy Géza, Sipos Orbán, Schmidt ezredes, Stark Gyula, Szmazsenka Ernő, Sebestha Hugó, Sereghy Mihály, Schlemüller vezérőrnagy, b. Standak Ervin, Smetka L. Ödön, Szokoll tüzér alezredes, Schöpflin Agoston, Szentlélek Kálmán, Szählender Károly, gr. Stubenberg József, Széchenyi Jenő kanonok, Schmiedt Ödön, Szolcsányi Hugó, Szűts Samu, Tóth Dezső közg. bíró Budapest, dr. Tóth Mihály, pr. Tisza István és Kálmán, Tóth Imre, Thury Kálmán, Tapfer Márton, Tolnay Miklós, Uhl báró huszárkapitány, Vidovich Béla, Varró Domokos, Víz Lenárd, Vaday József, Varró Domokos, Wertheimstein Alfréd, Winkler Lajos, Weingartner Andor, Váradai Mór, Wimmer Julián, Zathureczky Albert, gr. Zichy Ödön, Zsdánszky László, Zigre Miklós.

Az utcán díszbe öltözött rendőrök tartották fenn a rendet.

Pont 10 órakor vette kezdetét a temetés; a kis teremben a ravatínál, mert a zsófolásig megtelt folyosón és lépcsőn csak óriási nehézséggel lehetett volna lehozni az udvarra a koporsót.

A terembe a családtagokon kívül csak igen kevesen fértek be.

A kántor gyászéneke után Csák Máté ev. ref. lelkész megható imát mondott s elbúcsúztatta a derék férfit a közeli rokonságtól.

A koporsót a temetkezési intézet tisztelői hozták le a lépcsőn, s a kapu alatt a

A feleség.

Ne vágj a szavamba! Még nem végeztem. Ilyen tisztes korban . . .

A tanár úr.

Csak azt akarom bebizonyítani, hogy nem példátlan dolog. Velem is megesett, 40 esztendővel ezelőtt.

A feleség.

Ühm. Ha füllentés, legyen vastag. Negyven évi!

A tanár úr.

(ridegen.) Sem több, sem kevesebb. Te egy edes kis bakfi voltál (a kötőtűk halkabban csörögnek), én könnyen élő fiatal ember. Akkor is ebeden voltam, két fiatal lány közt ültem. Ismerted őket?

A feleség.

(vonakodva.) Ismertem, no. De mi közöm hozzá most?

A tanár úr.

Semmi, csak úgy kérdeztem. Jaj, beh sok bohóságot összebeszéltek nekem! Képzeld csak: egymás poharát kicsereberéltük s úgy ittuk a bort. A házigazda tisztította, hogy Pázmány Péter korában is így itták a bort a fiatalok s azt úgy hívták, hogy a „megkredenciálták” az italt. Na hát csináltunk mi is olyan kredenciázást, hogy Pázmány biztosan kiprédált volna, ha meglátja vala . . . Te, képzeld csak, azt is

elárulták nekem, hogy te iczi-piczikét érdeklődöl irántam.

A feleség.

(sóhajt s az öt közül egy kötőtűt az ablakra tesz.)

A tanár úr.

(nevetve.) Ugy-e, erre már kezdted a fegyvert lerakni?

A feleség.

(erőltetett haraggal). Semmi fegyverletéssel! Most kezdődik a *fogyasztás* és ahhoz 4 tű is elég.

A tanár úr.

Vagy úgy! — Mert hát tudod, akkor én nagyon félénk legény voltam ám. Szerettelek, de mikor meg akartam neked mondani, mindig arra járt a szám, hogy „ugy-e kisasszony, ma szép időnk van?” Jaj, beh nagy gyerek is voltam!

A feleség.

(jóságos mosollyal) Az, az, gyerekek voltunk mind a ketten . . . (megint letesz egy tűt az ablakra).

A tanár úr.

Ej, de gyorsan megy a fogyasztás!

A feleség.

(ismét haragudni próbál) Ugy megy, a hogy megy, mi közöd hozzá!

A tanár úr.

Semmi, édesem, semmi. De annyi igaz, hogy ők bátorítottak fel a vallomásra (a feleség megint letesz egy tűt). Azért kértem meg a kezdet meg aznap. A nélkül nem mertem volna egy szót sem szólni. Nem én!

A feleség.

Oh, te csacsi, hát csak nem vártad volna, hogy én kérjem meg a kezdetet (a kötés bámulatos gyorsan befejeződik, egy tű sem marad kézben).

A tanár úr.

(merészen földre hajítja a sivalkodó macskát s a karszéke alá). Nem, nem . . . ah, egy tű sincs már? (Dévajul — már a mennyire őt foggal dévajkodik lehet) Szabad a csók! (Megöleli, megcsókolja a feleségét).

A feleség.

(szabadkozik, de nem nagyon). No nézd, milyen hamis . . . elég, te rossz, te csúnya . . . azt hiszed, most is az a két kis leány kredenciázza a borodat?

A tanár úr.

Ah, az a két leány! Ma találkoztam velük újra; ők voltak a két szomszédom. Nos hát harragszol még, a miért jó kedvem kerekedett mellettük s megint kicséréltem a téli kabátomat?

vármegye főbb tisztviselői vették át a megindult az impozáns gyászmenet.

A menet a kereskedelmi iskola növendékei nyitották meg, gyászlobogóval.

Utánuk a temetkezési intézet testőrei és megyehajduk haladtak, gyászlobogóval, majd három diszbe öltözött megyehajdu vitte a vármegye óriási koszoróját.

Három koszoru kocsi ment utánuk. A 150-nél több szebbnél-szebb koszorút alig tudták elhelyezni a kocsikon.

A hat szürke ló által vont diszes üveges halottas kocsi előtt a temetkezési intézet dísztestőre haladt.

A koporsót a család tagjai, s a küldött-ségek követték. A gyászmenetet mintegy 50 kocsi álló kocsisor zárta be.

A koporsót egészen a temetőig kézen vették felváltva a megyéből bejött küldötségek tagjai.

A Fő-utcán, ahol az impozáns gyászmenet elhaladt, ezernyi közönség állott sorfalat.

A temetőben.

Az Echerolles család sírboltjával szemben, thuják között várta új lakóját a fagyos sírgödör. Rég porladó neje mellé hozták utolsó kívánsága szerint... Harangzúgás hirdette a menet lassu közeledtét, s egyenként gyülekeztek a korán érkezők a sír köré. Az első között jöttek Papp János főjegyző Rásó Gyula Hajdu megye alispánjával; Hegyesi Mártonné urnő. Majd egyre többen és többen, míg megérkezett az impozáns menet. Az antik rézkoporsó előtt a vármegye hajdui hozták Bihar megye óriás koszoróját. Utánuk Tisza István és Kálmán grófok a megyei tisztviselőkkel hozták a nehéz sarkofágot, a család megtört tagjaitól követve.

A sír előtt Csák Máté még egyszer elbúcsúztatta a viszontlátás reményében az alispán koporsóját, s miközben felzendült a halotti zsoltár, leeresztették a koporsót a sír ölébe. A gyászoló család pedig könnyes szemekkel, megtörtén nézett a távozó után, a kit már elfödtek a fagyos göröngyök.

Miközben behantolták a sirt, lassan eloszlott az óriás résztvevő közönség.

Az impozáns temetést Weiszlovits A. és

A feleség.

Mi lett belőlük?

A tanár úr.

Az egyik nagymama, a másik vénkisasszony. A nagymamának — megvallta — 3 foga van, a kisasszonynak harminckettő — hamis. S ezektől féltettél te engemet?

A feleség.

Dehogy féltetek, hiszen neked is csak öt fogad van már. (Megöleli). Csak menj máskor is öregem, kredenciázzatok, cseréld el a kabátokat... de...

A tanár úr.

De... (mindketten zavarban vannak) Az volna a szép, ha... ha az éveket is vissza lehetne kredenciáznini!

A feleség.

(haragosan eltaszítja az urát). Kérem! nekem még semmiféle kredenciázásra sincs szükségem! (Felkapja a kötöttüket s ki akar sietni. A harmadik lépésnél megcsuklik a lába, térdéhez kap... hajh, a csúz! A kötöttük pattogva földre hullanak. Szomorúan, megadással a tanár úrhoz:) Kredencia... kredencia...

(Függöny)

fia temetkezési intézete rendezte nagy gondossággal és pontossággal.

A Bihar megyei Takarékpénztár kegyelele.

A boldogult a Bihar megyei Takarékpénztárnak igazgatósági elnöke volt.

Eppen tegnapi, a temetés napjára volt összehívva a pénztár évi közgyűlése.

Délután nagyszámban jelentek meg a részvényesek, amikor Fleischhacker Gyula vezérigazgató kegyeletes beszédben emlékezett meg az elhunytól. Beszédét a következőkkel fejezte be:

Még rajtunk a por, a mely drága földi maradványainak sírjához kísérésének útjából hozzánk tapadt, e percek teh t nem alkalmak az anyagi kérdések letárgyalására de, különben is nagy érdemeihez méltóan, legyenek e percek egészen Szunyogh Péter elnökünk iránti hálás megemlékezésünk és kegyeletünk kifejezésének szentelve, ez okból, midőn arra kérem önöket, miszerint méltóztassék jóváhagyólag tudomásul venni, hogy igazgatóságunk mindjárt a megdöbbentő haláleset hírére: külön gyászjelentést adott ki, a ravatalra koszorút helyezett, a gyászoló család előtt mely részvétét előszóval tolmácsolta és a délelőtti temetésen az üzlet zárvatartása mellett testületileg az intézet hivatalnokaival együtt részt vett. Egyszersmind magam és igazgatótársaim nevében indítványozom, hogy: a közgyűlés mondja ki, hogy elnökünk elhunyt felett mély fájdalommal és kegyeletes gyászát jegyzőkönyvében megörökíti.

A gyászoló családhoz részvétiratot intéz. Az igazgatóság által, a gyász eset alkalmából már tett intézkedéseket magának tekintik.

Elrendeli, hogy a megboldogult elnök arcképe ezen közgyűlési és tanácskozási terem részére lefestessék.

Szunyogh Péter nevére, egy helybeli szegénysorsu, jó előmeneteli kereskedelmi érettséget végző ifjunak, évenként kiosztandó jutalomra 2000 korona alapítványt tesz és ezen alap fokozatos előteremtésére, illetőleg a fedezet kijelölésére valamint az előbbi pont végrehajtására az igazgatóságot utasítja.

Végre a mélyen érzett gyász- és kegyeletre való tekintettel és ez érzelmek hatása alatt a mai napra kitűzött közgyűlést elnapolja és a napirendre tűzött ügyek elintézését az 1903. évi február hó 1. napján délelőtti 11 órakor megtartandó újabb közgyűlésre tűzi ki.

Az indítványokat elfogadták.

A részvét.

Tegnap még folyton érkeztek a családhoz és a vármegyéhez a részvétiratok és táviratok.

Schöpflin Agoston posta-távírdigazgató és a mátra-körösvölgyi vasúttársulat Papp János főjegyzőhöz intéztek részvétiratokat.

A ravatalra csüörtökön küldött koszorúk feliratait már tegnap közöltük. Ujabbban még a következők küldötték koszorúkat:

Igaz részvétellel — Bölönyi József és neje.
A legjobb atyának — Dobozy Kálmán.
Igaz barátság jeléül — Ifj. Elek Gusztáv.
A legjobb előjárónak — Komádi közönsége.
Valéria és Pali — Péternek (Beöthy Pál.)
Mimytől.

Ozv. Tisza Kálmáné — Szunyogh Péternek.
Őszinte barátság jeléül — Baró Gerliczy Félixné.

A jó barátoknak — Tóth Dezső.
Igaz barátjának — Tisza Kálmán.
Vármegyei hajduk — Felejthetlen Alispánjoknak.

Ami, Frigyes és gyermekei — Péternek.
Katinka és Sándor — Szeretve tisztelt Péter bátyánknak.

Tiszte etük és szeretetük jeléül — Dr. Konrad Márk és családja.

Péternek — Miklósy Ferencz és neje.
Kir. törvényszéki bírók — Bihar megye Alispánjának.

A jó barátoknak — Fassie Tódor.
Biharmegyei takarékpénztár — Szeretett elnökének.

Igaz szeretettel — Anna és Arpád.
Őszinte tiszteletük jeléül — Tóth István és neje.
Tenke község közönsége — Szeretett Alispánjának.

Derecske közönsége — Szeretett Alispánjának.
Sarkad község közönsége — Szeretett Alispánjának.

A debreczeni szt. Vincze egylet 1902. évi működése.

A Budapesten tartott kath. nagygyűlések mindenike hangzottatta, hogy a vidék minél több helyén, de legalább a nagyobb városokban, létesíteni kell szt. Vincze egyleteket. Ennek daczára még kevés helyen vannak ily nemes-célú egyletek. Pedig, hogy mily áldásos működést fejtenek ki a szt. Vincze egyletek, s mily szép tere nyílik azokban a valódi felebaráti szeretet gyakorlásának, mutatja a debreczeni szt. Vincze egylet, mely már 7 éve működik, már hét éve enyhíti száz meg száz házi szegénynek szükségét. Bámulatos, amit ez a szerény egylet kifejt ott Debreczenben, ebben a nagy protestáns városban.

Rosz szemmel is nézik egyes protestáns körök; ámbar vannak jónabb gondolkodásnak, akik bevallották, hogy ennek a jótékony egyletnek van csak igazi létjogosaltsága.

Hja! Lélek kell ahhoz! Meg olyan hatalmas égi pártfogók, mint szt. Vincze, meg páduai szt. Antal!

Olyan lelkes vezető, mint dr. Wolafka püspök, s olyan buzgó tagok.

De hadd beszéljen helyettünk a kiadott múlt évről szóló egyleti jelentés.

Rendes heti gondozásban volt . . . 119 család
Ideiglenes segélyben részesült . . . 36 család

Összesen: 155 család,

mely családokban volt összesen 343 gyermek.

Ezek közül volt:
Róm. kath. vall. 48 család, 155 gyermek.
24 magános, együtt . . . 257 egyén
Gör. kath. vall. 10 család, 12 gyermek,
2 magános, együtt . . . 33 egyén
Ev. ref. vallású 58 család, 185 gyermek, 9 magános, együtt . . . 262 egyén
Ág. ev. hitv. 1 magános . . . 1 egyén
Izraelita 3 család, 11 gyermek, együtt . . . 17 egyén

Összesen: 119 család, 343 gyermek,
36 magános, együtt . . . 570 egyén

Bevétel.

	Egyenkint	Összesen
Pénztári maradvány 1901. évről		6627.43
Perselyek: Szent Antal persely	6169.60	
Egyleti házi persely	94.44	6264.04

Adakozások: Mihalovits Jenő 54.48, Wolafka Antal 50, Aron Manóné 40, Bánóczy Alajos 39.50, Közgazdasági bank 30, Keiser Mária 24, Czabán Dániel 24.52, Frank Józsefné 20.04, Gáspár Antalné 20, Török Lajos 18.70, Debreczeni Elő Takarékpénztár 15, Debr. Takaré- és Hitelintézet 15, Fögel Ferencz 15, Pásztor István 11.84, Leskö István 10.80. (István gőzmalom 10, Debreczy József 10, Takács József Amerikából) 10, Fuchs István 7.30, Eisenmann Oszkár 6, Barácsi János 6, Prodán György 5, Bacsó Juliánna 4, Cseszia Péter 3, Mahlmeister Gyula 2.50, Nagy János 2.24, Kovács Gyuláné 2, Maklári N. 2, Ugrai Antal 2. Összesen 460 kor. 92 fillér.

Alapítványok: Vankó András . . .	100.—	
Debr. kölc. s. egylet 2-ik részlet	40.—	140.—
Belti kamatok: Alapítványi tőke után	1.54	
Egyleteti forgó tőke után	235.82	237.36
Összes bevétel 1902. évben		13729.75

Kiadás.

Utaltványokra	5113.77	
Gyógyszerekre	165.13	
Külföldi lékre	65.63	5344.50
Gyümölcsözésre elhelyezett alapítványok u. m.:		

Vankó András	100.—	
Debr. kölc. s. egyl. 2. rész.	40.—	140.—
Összesen kiadás 1902. évben		5484.50

Mérleg.

Bevétel	13729.75
Kiadás levonva	5484.50
Készpénz maradvány 1902. év végén	8245.25
Ehhez hozzáadva az alapítv. u. m.:	
Fumagalli Károly	1165.77
Debr. kölc. s. egyl. 2. rész.	80.—
Vankó András	100.—
Actív vagyon 1902. év végén	9591.02

1902. évben kiosztott utalványok:

Hus	7620 db á 1/4 klgr. =	1905 klgr.
Kenyér	8796 db á 1 klgr. =	8796 klgr.
Liszt	8352 db á 1/2 klgr. =	4176 klgr.
Tűzifa	6800 db á 5 klgr. =	34000 klgr.
Tej	881 db á 1 liter =	881 liter
Összesen:	32449 db utalvány	5113 kor. 77 fillér értékben.

Érdekes része még a jelentésnek a hetévi segélyezések összesítése.

Összesítés a hét egyesületi év működéséről.

(1895. nov. 2-től 1902. decz. 31-ig.)

Hét év alatt segélyben részesült: 565 róm. kath. család, 75 gör. kath. család, 454 ev. ref. család, 14 ág. ev. család, 37 izraelita család, vagyis 3483 egyén (1863 felnőtt egyén és 1620 gyermek). Ezek között ki lett osztva: 7832 kilogramm hus, 35,338 kilogramm kenyér, 15,849 kilogramm liszt, 163,960 kilogramm tűzelőfa, 881 liter tej. Tehát: 132,029 darab utalvány 322,979 kilogramm súlyban, 22,680 korona 38 fillér értékben. Gyógyszerekre: 897 kor. 11 fill., különfélekre 343 kor. 78 fill.

Az egyesületnek fő jövedelmét a Szt. Antal perselybe begyűlt adományok képezik, amelyek összege 1897 november 2-ától 1902. december 31-ig, tehát öt év alatt 23,842.50 korona volt.

Közzöljük még a titkári jelentésből a következőket:

Köszönet illeti első sorban a mi szeretett elnökünk Ö méltóságát, ki egyebek mellett az elmúlt évben megszerezte szegényeinknek a húsvéti és karácsonyi örömet, egy-egy kálacs, egy-egy kiló kávé és cukor szétosztásával.

Köszönetet mondunk a Svetits-zárda tiszt. nővéreinek s kedves növendékeinek, kik fáradságot nem ismerve ruházták fel karácsonykor egyesültünk szegény gyermekeit. Százötvenegy gyermek részesült a szükséges ruhadarabokban, édességekben stb. Ki lett osztva: 145 pár lábbeli, 54 leányruha, melyeket a tiszt. nővérek segítségével a derék tanítóképzői növendékek magok varrtak, 26 fiukabát, sok kendő, sapka, harisnya, alsó ruha. Ezen célból gyűjtöttek az intézet növendékei 1036 koronát, mihez hozzájárultak még özv. Tomanóczy Ferenczné urnó öngy. tetemes mennyiségű ruhaszövettel, özv. Kovács Gyuláné 10 méter értékes ruhaszövettel és egy ismeretlen urhölgy 9 kis gyermeknek való teljes ruházattal. Egyenként és külön áldja meg Isten segítségüket.

S derék orvosaink dr. K. Dereksy István, dr. Kerekes Lipót és dr. K. Szalay Béla urak, kik az elmúlt évben több mint 60 szegény betegnek nyújtottak orvosi segínyt, továbbá Mihalovits Jenő és Tóth Béla gyógyszerészek urak, kik a kiszolgáltatott gyógyszerek árának nagy részét elengedték, szintén bőven kiérdemelték köszönetünket. Az irgalmasság Istene őket sem fogja jutalmazatlanul hagyni.

Köszönetet érdemelnek alelnök urakkal élükön a szegények gondozói, kik időt, fáradságot nem ismerve, keresték fel a szegényeket és osztották ki a segélyeket. — A jó Isten meg fogja őket áldani minden lépésükért.

Ime, így működött ez a szerény egyesület csendben, zaj nélkül, reklám és bálok nélkül. S mégis mennyi könnyet szárított fel, mennyi családot és egyént mentett meg a romlástól, az elzűlléstől, a kétségbeeséstől.

Bár minél több városban akadna követője!

UJDONSAGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

Jézus nevenapján, Jézus nevével kezdi a Katholikus Szabad Liceum előadásainak második sorozatát.

Hajdan a magyarok Jézus nevét kiáltva, kerestek erőt fegyvereiknek, melyekkel a kereszténységet a pogány támadások ellen védelmezték.

Ma is harcolunk. Fegyvertünk a szellem ereje, paizsunk a meggyőződés szilárdsága. És ha manapság már is az ellenség neve, mint volt hajdanán, de célja ma is ugyanaz: megdönteni a keresztény alapokon felépült társadalmat.

A mint régen győzött a keresztény eszme a janicsárokon, ma nem fog porba hajolni a vallástalanság és vallástüldözés fanatikusai előtt.

Ebredünk. Hajnalodik mindenfelé. A keresztény eszme imponáló erővel szórja a világosság sugarait s hódítva lép fel ismét világszerte.

Ennek az újfébredő keresztény szellemnek gyűjtött fáklyát Nagyváradon a Katholikus Kör szabad liceumi előadásaival. S Nagyvárad közönsége megértve a kor szavát, lelkesedéssel fogadta az előadásokat.

Tavaly kivált hölgyközönségünk látogatta az előadásokat; az idén arra is gondja volt a rendező bizottságnak, hogy a program intelligens férfi-közönségünkre is vonzerőt gyakoroljon. Különösen a mai előadásban Prohászka Ottokár előadása ígérkezik olyanoknak, mely megragadja nemcsak a mélyen érző nőt, hanem a komoly férfit is. Hiszen Krisztusról szól, a ki példát adott életével az egész emberiségnek.

A mai előadás műsora a következő:

1. Kiknek a pártján áll Krisztus?

Előadja dr. Prohászka Ottokár.

2. Valaki jár a csatatéren . . . . . Abrányi

Emiltől. Szavalja: Péterffy Elemér.

3. a) Részlet Verdi Aiddjából.

b) Részlet Carmenből. Enekl. H. Snegon

Erzsi urhölgy operai növendék. Zongorán kíséri: Fodor Ernő fővárosi zongoraművész.

A matiné pontban 11 órakor kezdődik a főgimnázium dísztermében.

TAJEKOZTATÓ.

Január 18. A nagyváradai ipartestület évi rendes közgyűlése d. e. 11 órakor a tüzoltó órtanyán.

Január 18. Réti Népkör közgyűlése.

Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.

Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.

Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.

Febr. 8. A nagyváradai kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.

Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.

Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.

Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)

Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.

Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendezni sziveskedjenek.

* Jézus nevenapja. A katolikus egyház ma családi ünnepét ül, Isteni alapítójának névünnepét. Megüli e napot, mint annak a névnek ünnepét, a mely annyi áldást, jót hozott az emberiségre majdnem két ezredéven át. A templomok megtelnek ájtatos hivatással, kiknek nagy része a szentségekhez is járul, hogy a búcsuban részesülhessen. A katolikus tem-

plomokban a szokásos időben ünnepélyes szent misék és prédikációk lesznek.

* Dr. Prohászka Ottokár Nagyváradon.

Tegnap este a budapesti gyorsvonattal érkezett Nagyváradra a modern katolikus Magyarország ünnepelt, zseniális vezérszónoka, dr. Prohászka Ottokár. Fogadtatására a Katholikus Kör részéről megjelentek: Nogely István tb. kanonok, dr. Vucskics Gyula, Halász Gyula, Pálffy Béla, Marosán Demeter, dr. Imrák Gusztáv, dr. Krüger Aladár. A megjelentek néhány rövid, szíves szóval üdvözölték az illusztris vendéget, a kinek láthatólag jól esett a szíves fogadtatás. Dr. Prohászka Ottokár Nagyváradon tartózkodása alatt dr. Vucskics Gyulának szívesen látott vendége.

* A régi képviselőház bútorai. Ott, ahol

egykoron egy nemzet politikai életének ütőere lüktetett, ma néma csönd honol. A sándorutcai volt országháza csöndes, elhagyatott. A bútorzatából is csak a padok maradtak ott az üvegfedelű volt tanácskozó teremben. Ezeknek még nem akadt gazdájuk. A többi darab mind elkelt. A kormányelnöki piros bársonyszéklet maga a miniszterelnök Széll Kálmán vásárolta meg és budai palotájába vitette ereklyének. A többi miniszteri szék azonban gazdát cserélt, az egyiket, úgy tudom a honvédelmi miniszterét Farkas néppárti képviselő vette meg. Az elnöki szoba bútorzatát teljes egészében gróf Apponyi Albert elnök vásárolta meg és éberhardi kastélyába vitette el. A többi holmi legjavát tudományos intézeteknek adták.

* Házasság az uralkodó családban. Bécs-

ből jelentik, hogy Erzsébet Amália főhercegnőnek Lichtenstein Alajos herceggel való esküvője február 22-én délelőtt lesz a Burg plebánia-templomában. A főhercegnő renunziációja február 20-án lesz a Burgban.

* A korcsolyázók öröme. A hideg idő

meghozta a korcsolyázók örömet, a Városligetben Rátkay József tegnap éjjel és tegnap egész nap hízta a tő jegét s most pompás, tükör-sima jég áll a közönség rendelkezésére. Ma megnyitja Rátkay a városligeti jégpályát. A Casinón kék lobogó jelzi, hogy pompás a jég. — A nagyváradai polgári lövészegylet sport-téri jégpályáját a mai naptól a korcsolyázók rendelkezésére bocsátja. Jegyek árai: Állandó jegy 12 korona, nem korcsolyázó kisérőknek 6 korona, ifju korcsolyázóknak 6 kor. Egyéti tagoknak: állandó jegy 8 korona, nem korcsolyázó kisérőknek 4 korona, ifju korcsolyázóknak 4 korona. Napi jegyek felnőtteknek 60 fillér, ifju korcsolyázóknak 30 fillér, nem korcsolyázó kisérőknek 30 fillér. Tudnivalók: A jégpálya nyitva délelőtt 9 órától 12-ig, délután 2 órától szürkületig. A kishídfőn Sport lobogó jelzi a jég használhatóságát és egyes üzletek kirakataiban elhelyezett jelző táblák. Sport-pavilonban Állandó Buffet. A város bármely részéből a rendőrkapitányi hivatal által megállapított egy fogatú bérkocsi díja 60 fillér. Knauer Károly titkár.

* A minoritarand főnököknek kitüntetés.

Mindenképen méltó kitüntetés érte az egyház egyik kiváló férfiat Csák Csirjék Alajost, a minoritarand tartományi főnökét s az aradi kath. plebánai érdemekben gazdag adminisztrátorát. Az egyház és közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül 5 Felsője a harmadosztályú vas-koronarendet díjmentesen adományozta számára. A kitüntetés híre Arad minden rétegében őszinte örömet okozott, s az egész előkelőség sietett kifejezni a kitüntetett egyházférfiú előtt üdvözlését a legmagasabb elismerés alkalmából.

* Apró hírek. A tegnapi napon a két étel-

osztóban kiosztottak 1255 adag levest, ugyanannyi kenyert s ezenkívül 40 egész kenyert. A két szállóhelyen meghált 27 férfi és 12 nő. Találtatott 4 drb. nadrágtartó, egy bőr táska némi pénztartalommal. Igazolt tulajdonosai átvehetik a rendőrség 4-ik sz. szobájában.

* **Tűz a Lóbl gyárban.** Harangkongás verte fel az elmúlt éjszaka csöndjét, s a harangkongás nyomán gyorsan elterjedt a hír, hogy ég a Lóbl-féle szeszgyár! Valóban éjjeli egy órakor a Lóbl-cég kolozsvári-utcai gyártelepén az egyik szeszfinomító felrobbant. Az óriási detonatio megrázta az egész gyártelepet s a szárító fa alkotmányu épületet lángborította.

A láng nyelvek veszedelmesen harapóztak és nagy veszély fenyegette a közel szomszédságban levő szeszraktárakat, a hol nagy mennyiségű szesz készlet van felhalmozva, s így óriás robbanástól lehetett tartani.

A Sarkadi tűzoltó alparancsnok vezetése alatt megérkezett tűzoltóknak, megfeszített munkával is alig sikerült elhárítani a fenyegető veszedelmet.

E közben a lángok a szomszédos gözmosóda felé terjedtek s így két oldalról vált szükségessé a mentés. A tűzoltók megfeszített munkájának köszönhető, hogy fél 3 órára mégis sikerült a veszélyt elhárítani, a tüzet lokalizálni. Időközben megjelent a helyszínen *Messey Mihály* tűzoltó főparancsnok is s az ő energikus vezetésének köszönhető a tűz sikeres lokalizálása.

Érdekes, hogy a szemközti katonai raktár előtt posztoló baka annyira megremült, hogy kétszer a tűzbe lőtt.

* **Hát ez mi?** Tessék ezt elolvasni és megérteni:

Az aktuális német irodalmi ipar s műipar, nevezetesen a zsurnalizmus, a rajz, novella, regény és divat színmű gyári készítése és sokadalma. Heti 4 óra; hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön délelőtt 8—9-ig.

Kiadtuk ez munkatársainknak véleményezés végett s nem tudtak megegyezni. Az egyik szocialista programot, a másik iparművészeti tanulmányt, a harmadik kijelentette, hogy a cím közönséges ollózmány a Kakas Márton legrosszabb heti viczeiből. Végre egyik munkatársunk, a ki a jogakadémiát is elviselte, megfejtette a rejtélyt. Ez a valami a *kolozsvári* m. kir. Ferencz József tudományegyetem bölcsészeti karán tartandó egyik előadásnak a czime. Ha már a cím is ilyen zavaros, milyen zavaros lehet maga az előadás és főleg maga az előadó! Melynél fogva nevének jónak látjuk elhallgatni.

* **Apácák a Gyermekkorházban.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a Sztaurovsky Gyermekkorházat akként szervezte, hogy az ápolást irgalmas nővérek teljesítik. A betegápoló apácák möllersdorfi anyaháza azonban nem tudta a város kérelmét teljesíteni, mert nem állott rendelkezésére a gyermekkorházba szükséges ápoló. Nagyvárad városa tehát ideiglenesen világi ápolónőket alkalmazott. Most azonban már biztosítva van, hogy közelebb betegápoló apácák jönnek a gyermekkorházba. A rend főnöknője Möllersdorfból értesítette a város polgármesterét, hogy a folyó év nyarán öt betegápoló irgalmas nővért a gyermekkorház rendelkezésére bocsáthat. A polgármesteri hivatal az értesítést örömmel fogadta s arról jelentést tesz a belügyminiszterhez és értesíti a váradi l. szert. püspökséget.

* **A Tiszántul naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnő keltet gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőknél kivül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárat 60 fillérre szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében,

Schmidt Gyula papirtüzetében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szivartörszében.

* **Az ipartestületi tagok figyelmébe.** Ertesítem az ipartestület kötelékéhez tartozó iparos polgárokat, hogy a »Diana« fürdő ezidőhöz tartozó tulajdonosa a sok éveken át élvezett kedvezményes fürdő jegyeket ismeretlen ok miatt megtagadta. Egyben értesítem testületünk tagjait, miszerint az újonnan átalakított és minden kényelemmel berendezett az uri-utcai »Vasfürdő« tulajdonosa a kedvezményt engedélyezte. Ezen jegyek testületi irodánkban kaphatók. Kelt Nagyváradon, 1903. január 18-án. *Bertsey* György ipartestületi elnök.

* **A fogyasztási adók bevétele.** Az állam elvette a városoktól a fogyasztási adók jövedelmét, azzal, hogy az 1895—1897. évi bevételi eredményhez képest nyújt kárpótlást a városoknak. Nagyvárad városa az 1896. évi bevételt, 331,624 koronát számított ilyen alapul. Tegnap délelőtt állapították meg *Káli Nagy* Endre pénzügyi titkár, *Paskó* Péter számellenőr, *Lukács* Odön városi tanácsnok és *Ragány* János városi főszámvevő az 1902. évi fogyasztási adóbevételét. Ez az 1901. évi bevételhez viszonyítva 47774 koronával csökkent.

* **Zinagóga, amelyben bicskáznak.** Makón az ottani orthodox zsinagógában istentiszteletek alatt nem ritkán történnek alapos pofozkodások. A napokban pedig már bicskára került a sor. Egy Hirsch Bernát nevű 15 éves suhanczot két helyen megszurt valaki, akinek kiletéről a megsebesített fiu nem tudott fölvilágosítást adni. A legény meglökte, ő visszalökte, az a bicskát a homlokába dőfte, majd a fejébe, de szerencsére nem ejtett a kés súlyosabb sebeket.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: délután Csipkerózsika, este, *Baba*.

Hétfő: Loute.

Kedd: Mártha (opera).

Szerda: Mártha.

Csütörtök: Constantin abbé (Ujházi Edével.)

Péntek: Zalameai bíró (Ujházi Edével.)

Szombat: Péntek este Kölcsönkért feleség.

Cyrano de Bergerac. Rostand ragyogó romantikus poemáját láttuk tegnap viszont egy év után s máris kopottan, mintha megévtől volna, nehézkesen vándorogott előttünk az egész darab.

A gascognei legények egy év alatt szoknyás góth vasasokká vedlettek. Talán megette a moly a múlt évi jelmezeket?

No de ez még csak külsőség, hanem sokkal bántóbb volt az a vontatott előadás, mely arról tanuskodott, hogy csak úgy szükségből rántották elő a szellemes gascognei poeta tragoediáját.

A *Tóth Elek* Cyranoja most is olyan szenvedélytelen, de közvetlen és őszinte volt, mint bemutatkozásakor. Ertelmes, sziporkázó szellemű gascognei, de nem az a perzselő szenvedélyű, mint a Pethesé.

Nagy dicséret illeti E. *Kovács* Mariskát, aki betegesen is végigjátszotta Roxán szerepét. Némely jelenetben meglátszott ugyan, mily megerőltetésbe kerül. Deési szép és ügyes Christian volt. Peterdy, Benkő, Bognár és Szatmáry kis szerepükben a régi jók. —os.

Vasárnapi előadások. Ma, vasárnap délután gyermekelőadás lesz a Szigligeti-színházban. A »Csipkerózsika« című tündérmesét játsszák. Este a tervbe volt Szigligeti darab. »A sztrájk« helyett közbejött akadályok miatt *Andrán* bájos operettje, a »Baba« kerül színre *Amon* Margittal a czimzerepben. *Lancelot*

szerepét *Kulinyi* Mariska játssza, *Benkő* Jolán, *Pintér* Imre, *Heltay* Jenő, *Bognár*, *Szathmáry* stb. játszanak még.

Ujházi Ede vendégjátékai. *Ujházi*, kit olyan nagy szeretettel ünnepelt három estéu a nagyváradi közönség s ki vendégszereplését kénytelen volt félbeszakítani, a jövő héten — mint már jelentettük — újra vendégszerepelni fog a Szigligeti-színházban. Csütörtökön a »Constantin abbé«-ban, pénteken a »Zalameai bíró«-ban, szombaton pedig a »Péntek este«-ben s a »Kölcsönkért feleség«-ben fog játszani a mester.

Mártha. Flotow remek operájának, a »Mártha«-nak fulujítását, melyet már két ízben kellett elhalasztani, kedden este tartják meg a Szigligeti-színházban. *Márkus* Aranka; *Székelly* Anna, *Pintér*, *Perényi* és *Csatár* játsszák a kitűnő operában.

Loute. Pierre Véber pompás bohózatát a »Loute«-ot több kérésre és reklamálásra másorra vette a színház vezetésége. Hétfőn este játsszák e kitűnő bohózatot. A czimzerepét ezuttal is *H. Novák* Irén játssza. *Bilkey* Irén szerepét *E. Kovács* Mariska vette át.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 121.

Bérlet 108. sz.

Ma vasárnap, 1903. január 18-án:

Délután 3 órakor félhelyárral:

Csipke Rózsika.

Tündérajáték.

Este 7^{1/2} órakor rendes helyárral:

B A B A.

Nagy operett.

S Z E M E L Y E K:

Lancelot, novicius — — —	<i>Kulinyi</i> Mariska
Hillárus mester, feltaláló — —	<i>Szathmáry</i> Árpád
De la Santröll gróf — — —	<i>Heltai</i> Jenő
Lormoa gróf — — —	<i>Bécsi</i> Gyula
Maxmin atya — — —	<i>Pintér</i> Imre
Baltazár — — —	<i>Bognár</i> J.
Bazilik) testvér — — —	<i>Sarkady</i> Endre
Hillárus asszony — — —	<i>Benkő</i> Jolán
Alézia, leánya — — —	<i>Amon</i> Margit
Zsozs, inas — — —	<i>Peterdi</i> Etel

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Tálalászék 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 40 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, január 19-én:

N I O B E.

Bohózat.

TANUGY.

Értesítés. Azok a tisztviselő urak, kik a minősítési törvény értelmében az *államszámvitellani* államvizsgálati bizonyítványt felmutatni kötelesek, ezennel figyelmeztetnek, hogy az államvizsgálatra csak ezen tantárgy hallgatásának kimutatása alapján bocsáthatnak.

A helybeli kir. kath. jogakadémián az *államszámvitellani* a f. 1902—1903. tanév második felében adatik elő hetenkint 2 órában.

Beiratkozni az akadémia igazgatófőnökénél lehet egész január hó 22-ig, s a beiratáskor a 10 korona tandíj is lefizetendő. Kelt N-Váradon, 1903. jan. 17-én. *Az igazgatóság.*

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

Jan. 18. Katolikus legényegylet bálja a Zöldfában.
Jan. 18. Fehérkereszt-bál.
Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestélye.
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Jan. 31. Kiskereskedők táncestélye.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 9. Az izr. nőegylet hangversenye és tánc estélye.
Febr. 14. Közveacsora a Gyermekkorház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

Az Otthon-bál.

A kereskedelmi csarnok díszes helyiségébe már a tél derekán bevonult a tavasz fakadó virágaival, balzsamos illatával, mámorító hangulatával.

De az Otthon tisztviselői egylet tegnap első nagy nyilvános bálja, fény, pompa, hangulat, vidámság tekintetében mégis fölülmulta az eddig lefolyt mulatságokat.

Mintha szépség versenyre gyűltek volna össze, úgy megtöltötték a csarnok termeit Nagyvárad szépleányai, s asszonyai.

A termeket Farkas József műkertészete ékesítette föl kiváló izléssel, s szakavatottsággal. A termekben mindenütt pálmalugasok kinálkoztak üdülésre. A hölgyeket meglepetés számba menő remekművű tánczrendekkel lepte meg a Hendel Ottó, s Ardeleán Jusztin vezetése alatt buzgólkodó rendezői gárda.

Fél 10 órakor érkezett meg a bálanya Hlatky Endréné leányával, kiket a Rákóczy indulóval fogadott, s remek csokrokkal lepelt meg a rendezőség. Majd a bálanya helyet foglalt a díszes sátorban, s kezét vette a táncz, melynek a hajnal hasadása vetett véget.

Jelen voltak:

Asszonyok: Ardeleán Jusztinné, Balázsovits Kálmánné, Bodó Bertalánné, Cseresznyés Albertné, Dési Géziáné, Dús Lászlóné, Fehér Józsefné, Gyalokay Jánosné, Halász ezredesné, Heringh Sándorné, Hlatky Endréné, Hummel alezredesné, Imrik Péterné, Kováts Béláné, Lehrer Alajosné, Márkus Jánosné, Pekanovits Imréné, Schöpflin Agostonné, Szacsavay Sándorné, Verián Zoltánné.

Leányok: Balázsovits Valéria, Biró nővérek, Bodó Ilonka, Cseresznyés Ica, Cseresznyés Lujza, Burger Emmi, Dús Piroska, Fehér Irénke, Gr. fner Emmi, Heringh Erzsike, Hlatky Margit, Hódi Romana, Imrik Mártha, Kazinczy Mariska, Kováts Emma, Kugler Mariska, Márkus Rózsika, Pekanovits Margit, Serényi Vilma, Székely nővérek.

Notabilitások: Albach altábornagy, Schleh-müller vezérőrnagy, báró Carg ezredes, Schmidt ezredes, Hummel alezredes, Papp Miklós, Schöpflin Agoston, Imrik Péter, Hlatky Endre, Rees L. E., Dús László, Hendel Ottó, Pekanovits Imre, Molnár Lajos Agrárbank-képviselő, Cseresznyés Albert, Székely Sándor, Frankó Endre.

A katolikus legényegylet mai bálja.

Kitűnő sikerűnek ígérkezik az oly erősen megizmosodott, hivatását szépen betöltő ifjúsági egyletünk, a nagyvárad kat. legényegylet bálja, melyet ma este fognak megtartani a Zöldfa termeiben.

A buzgó rendezőség minden lehetőt elkövet, hogy az idej bál is öregbitse az eddig tartott legényegyleti bálók szép emlékeit.

Hogy a siker tekintetében ez a mulatság sem fog elmaradni a többiől mutatja már előre az is, hogy a meghívók mind elfogytak, mivel a diplomás intelligencia is nagy számmal fog ez alkalommal is a bálón megjelenni.

Meglepetésszámba fognak menni azok a gyönyörű kiviteltű tánczrendek, melyekkel a megjelenő hölgyeket megajándékozzák a bál emlékére.

Igazi szemet lelkét gyönyörködtető kép lesz a **Körmagyar**, ez a feledésbe induló táncz, melynek láttára pedig büszkén dobog az ember szíve, mert meggyőződik róla, hogy nincs párja a magyar tánczoknak. A körmagyart melyet Veres János egyleti tag tanított be nagy gondnal és fáradsággal, 16 szép ifju pár fogja bemutatni magyaros viseletben.

Jó, izletes ételekről, italokról a Zöldfa jó-hírű vendéglőse Maresch gondoskodik, míg a zenét Dula kitűnő bandája fogja szolgáltatni. Belépő díj: személyjegy 2 korona, családijegy 4 korona. Kezdet 8 órakor. A bál körmagyarral lesz meg nyitva, miért is a közönség kéri, hogy lehetőleg 8 órára megjelenni sziveskedjék.

A mai álarozos bál.

— Fehér Kereszt és a Gyermekkorház javára. —

Igazi farsangi mulatság lesz ma este a Fekete Sas ódon termeiben, olyan, minőt régóta nem látott Nagyvárad közönsége. Pompás fényes álarozos bálát rendez a jótékonyági mozgalmak lelkes vezére özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné vezetése alatt álló rendezői gárda.

A bál természetesen a jótékonyozás szolgálatában fog állani s a befolyó tiszta jövedelmében a Fehér-Kereszt és a Gyermekkorház részesedik.

A bálón mulatságos meglepetésekben lesz része a közönségnek. Pompás ötleteket valószínűleg meg. Így például lesz szépségverseny, melyen a legszebb álarozos értékes díjat fog nyerni.

Rendkívül kiváló érdekességet s vonzerőt fog kölcsönözni a bálnak az imponáns szép farsangi felvonulás, mely 10 óra után lesz s melyben eltérőleg az előző évek szokásaitól, Nagyvárad társadalmának minden rétege képviselve lesz. Résztvesznek a felvonulásban a Szigligeti-színház összes művészei s művésznői.

A színtársulat tagjai a Tavasz, Nyár, Osz, és Tél jelmezekben jelennek meg. Az egyes évszakok személyesítői egy-egy diadal-szekeren állanak s a saját évszakukat jellemző virágok, aratók, szüretelők s hóvirág, hóember-ek jelmezében lévő csoportjaival vétetnek körül.

Diadal szekeren, hermelines palástban fog állani **Karnevál** herceg, melyet fegyveres testőrök fognak kísélni. Az egész udvar lassu menetben fog kétszer körül vonulni a termen s helyet foglalni egy magas emelvényen. Magas trónusán foglal helyet Karnevál s fogadja udvarának hódolatát, mely bengáli fényvel megvilágított tableauxval fog végezni.

Előreláthatólag fényes sikere lesz az álarozos mulatságnak, mivel tont Nagyvárad készül rá s így nagy összeget fog juttatni a Fehér Kereszt s a Gyermekkorház javára. Belépti díj személyenkint 2 korona. Kezdet 8 órakor.

A munkásbetegsegélyző-egylet bálja.

Meghívó. A nagyvárad első általános munkásbetegsegélyző-egylet 1903. évi január hó 25-én a Zöldfa-szálloda nagytermében a Kath. Legényegylet dalárdája közreműködésével mellett zártkörű házas tánczestélyt rendez, melynek tiszta jövedelme fele az özvegyek és árvák alapítójának, fele része pedig az egylet alapítójára gyarapítására fordítatik. Személyjegy 2 korona, családijegy 3 korona. Jegyek előre válthatók a rendező tágoznál és az egyleti irodában Körözs-utca 15/713. szám. Kezdet 8 órakor. — Karzatnyitás 7 órakor. Felülfizetések a nemes czél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Igazságszolgáltatás.

A mesgye. Amióta szomszédok vannak a sárteken, azóta a tulajdon körüli pörlekedés is tanyát ütött a szomszédok között.

Arany János fölemile pöréhez hasonló semmiségek elegendők arra, hogy koponyák bezuzására okul szolgáljanak.

Ilyen fajta súlyos testi sértésért kapott hat havi fogházat **Rácz** János, aki **Patócs** Mihályval szomszédos gazda, így tehát természetesen örökös pörpatvarban éltek.

Hol az egyik, hol a másik szántogatott el a mesgyéből, a mi nek aztán verekedés lett rendezés a vége.

Igy történt ez a múlt év augusztusában is, mikor aratás után Patócs szántott el egy ekenyomoyit a mesgyéből, amiért Rácz olyan dühbe jött, hogy ráesett Patócsra s egy fokossal ugy helyben hagyta, hogy míg birt haza vánszorogni.

E miatt a verekedésért állt tegnap Rácz a törvényszék vádpanácsa előtt és czifra szépitgetések között beismerte, hogy nem engedte biz ő szárazon Patócs földtolvajlását.

A vádpanács pedig súlyos testi sértés vétségének minősítette Rácz elégtételt, s hat havi fogházzal büntette.

NYILTTÉR.

A tisztelt gazdaközönség figyelmébe.

Szándékunkban lévén a lenmagtermést a lehetőséghez képest előmozdítani hajlandóknak nyilatkozunk ezennel azon földbirtokosoknak, kik nagyobb területű földet lenmaggal öhajtanak bevetni, a szükséges vetőmagot legkitűnőbb minőségben rendelkezésre bocsátani és esetleg a jövőendő termés átvételére nézve velünk megfelelő megállapodást létesíteni.

Megkereséseket sziveskedjenek **nagyváradai képviselőkhöz Schönfeld Lajos** urhoz czímezni.

Kohn Adolf és Társa,

118. győriúti olajgyára.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

119

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett

13 próbás **ezüst evőkészletek 5%**

gyertyatartók és girandolok 6%

krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Közönség köre.

Tekintetes Szerkesztőség!

A paritás elvére támaszkodva kérjük alábbi közleményünknek b. lapjában helyt adni:

A Tiszántul ez évi 12. számában »A nagyvárad pinczér egylet tisztújítása« című közönség körében megjelent s magát »több pinczeregyleti tag« neve alá rejtőzött egyének válaszólni nem fogunk, de tartozunk a nyilvánosságnak a következő közlésével: Korhauser Henrik urat nem két tomboló egyén jelölte, hanem a jelölés czéljából összehívott rendes választmányi ülés foglalkozott az elnöki

tisztség betöltésének kérdésével és eme határozat alapján lett küldötté a tisztség elfogadására felkérve, a minnek alapján vétetett neve a jelölésbe, mint oly kvalitású egyéné. aki mindazon kötelességekkel bír, amelyek a diszes tisztség betöltéséhez szükségesek.

Ha van a nagyvárad pinczér-egyletnek oly tagja, a ki ezen jelöléssel megegyezve minosen, — annak jogában állandott az 1903. év január 23-án tartandó közgyűlésben elmondani nézetét, s szavazatát az ő jelöljére adni le, de ez nem az a hely, ahol az egyleti tagok ügyeiket elintézhetik és az eljárás helyességének kérdését a t. közönség kezébe tesszük le — itélkezzék felette.

Egyebekben ma beérkezett értesítés alapján a választmány e hó 19-én d. u. rendes ülést tart az egyestület házában, s mi itt a több pinczér-egyleti tagot felhívjuk, hogy ez ülésen jelenjenek meg, s mi hisszük, hogy nyert felvilágosítás után be fogja látni, hogy *„tul lőtt a csóka.”*

Nagyvárad, 1903. január 17.

Sarkadi József,
titkár.

Gadl Antal,
h. elnök.

IPARÜGYEK.

Előjárósági ülés.

Az ipartestület előjáróságának 1903. évi január hó 15-én tartott rendes havi ülésén megjelentek: Az iparhatóság részéről Gerő Armin főkapitány, iparhatósági biztos. Az előjáróság részéről: Bertsey György elnök, Andriksa Károly alelnök, Bodnar János, ifj. Cser János, Czeglédi Jeremiás, Hann Lajos, Hegedűs József, Juhász Benedek, Kiss Károly, Lévai Márton, Nagy Sámuel, Rozsly Géza, Spetkó József, Szűts Géza, Tarsoly Ferencz, Tátray Sándor, Vlád Ázoston, Voszka Ferencz, Zsirkay Károly előjárók, Kadlecik Samu, Rigli József póttagok, Iványi István pénztárnok, Peller Ferencz, Stágl Kálmán, Gödény Sándor számvevők, Jankovich János ipartest. főjegyző.

A november havi ülés jegyzőkönyvének olvasása és jóváhagyása után, az elnöki jelentés ösmerteti a tesületi zárszámadások, vagy az átvizsgálását és a számvevőknek a pénztárnok részére megadandó felmentvényre vonatkozó javaslatát.

A december havi számadások szerint a pénztár bevétele 1483 korona 21 fillér, a november havi maradvány 3907 korona 38 fillér, összesen 5390 korona 59 fillér, a kiadás 4182 korona 41 fillér, pénztári maradvány 1208 korona és 17 fillér volt.

A zárszámadás szerint 1902 ik évben a bevétel 21,706 korona 01 fillér, a kiadás 20,587 korona 84 fillér a pénztári maradvány 1903 korona 17 fillér.

A vagyon mérleg 203,379 korona 20 fillér értékkel szemben 6000 korona kölcsön tők tartozást is, 34,344 korona 30 fillér jótékony-sági alapot mint terhet tüntet ki, ezek levonásával a vagyon állag 163,034 korona 90 fillér.

Az 1903-ik évi érvényesítendő költségel-irányzatba a bevételekre 21,615 korona 37 fillér, a kiadásokra 19,498 korona lett felvéve; 2117 korona 37 fillér mutatózó több bevétel.

A zárszámadások és a költségelirányzat jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszteni határozattak.

A közgyűlés elé terjesztendő 1900., 1901. és 1902. évi működést magába foglaló előjárósági jelentés elfogadva, a közgyűlés elé terjeszteni határozattak, úgy az országos ipartestületi szövetségbe való belépés, a nagy-piaczi árusítóhelyek használatára vonatkozó szabályzat, valamint egy iparos nyugdíjszövetkezet megalakítására vonatkozó megbízás kinyerése a közgyűlés elé terjeszteni határozattak.

A Nagyváradon létesítendő elektrotechnikai tanfolyam engedélyezése tárgyában érkezett kereskedelemügyi miniszteri rendeletnek az időre nézve kinyerendő változtatás iránt a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter or-

hoz a kereskedelmi és iparkamara útján egy kérelem felterjesztése lett elhatározva.

A csizmadia ipartársulat átirata az előjárósági tagok között az új választásra kijelölt 6 tagnak felvétele tárgyában, a mennyiben a választás az ipartestület kötelességéhez tartozó polgárok joga, az előjáróság mint erkölcsi testület a jelölésbe nem avatkozik, csak tudomásul vétetett.

Két szegény iparosnak 10-10 korona, negyvenhárom számlára 3569 korona 14 fillér kiutaltatott.

TAVIRATOK.

A király Budapesten.

Bécs, január 17. (Saj. tud. táv.) A király teljesen jól érzi magát, s az eddigi megállapodások szerint február első hetében Budapestre jő s 18-ig itt is marad.

Hornig püspök jobban van.

Budapest, jan. 17. (Saj. tud. táv.) Hornig püspök betegségében kedvező fordulat állott be. Gyógyulása már csak idő kérdése.

Lónyay és a magyar sajtó.

Budapest, jan. 17. (Saj. tud. táv.) Lónyay gróf levelet irt Lichtenstein orvostanárnak, melyben kifejezésre juttatja, hogy mennyire jól esett neki, hogy milyen korrektül viselkedett a magyar sajtó a fölöle terjesztett pletykával szemben.

A szász trónörökösné regényéhez.

Drezda, jan. 17. (Saj. tud. táv.) A szász trónörökösné és az udvar között folytatott tárgyalások nem vezetnek célhoz. A trónörökösné olyan feltételeket követelt, melyeket az udvar nem teljesíthetett. Egyebek közt Szászországban szabad járás-keletést. Évi nagy összegű appanázst s hogy gyermekeivel minden két hónapban találkozassék.

Rédey Szidi vendégszereplése az Operában.

Budapest, jan. 17. (Saj. tud. táv.) Tegnap este lépett fel először Rédey Szidi a mi színházunk csalogány hangu primadonnája az Operaház színpadán. A vendégszereplést Budapesten is érdeklődéssel várták, s az Operaház ez alkalomra egészen megtelt. Rédey Szidit mindjárt megjelenésekor rokonszenvesen fogadta a közönség, s noha nem volt disponálva, belépő énekszámát zajos tapsal fogadták. Későbbi ének számaival pedig még zajosabb sikert aratott. Kellemes meglepetést okozott eleven temperamentumos játékával, úgy hogy az első felvonás után többször a lámpák elé hívták a vendégművésznőt. A második felvonás nagy áriája után pedig több virágcsokrot kaptott.

Osztrák képviselő lemondása.

Bécs, január 17. (Saj. tud. táv.) Auspitz osztrák képviselő, földbirtokos és cukorgyáros ma lemondott mandátumáról, mert nem választották be a cukor adó bizottságba. Elterjedt vélemény, hogy oda pedig zsidó vallása miatt nem választották be.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 17.	
Osztrák hitel	697
Magyar hitel	701
Allamvasut	
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzálog	472
Szolgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Határidők.

Budapest, jan. 17.	
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.95
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6
Káposzta, repce, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 17-án.

Magyar aranyjárdék 4	120.96
Magyar koronajárdék	99.05
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/10	
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2	
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	99.26
Italmérsi jog megváltási kötvény	
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	159.50
Osztrák járadék papirban	100.75
Osztrák járadék papirban	100.65
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	101
Osztrák államsorsjegyek	154.50
Osztrák magyar bank részvény	15.55
Magyar hitelbankrészvény	735.50
Osztrák hit-üveztet részvény	693.25
Párisi vista	95.40
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Nemetbirodalmi márka	117.10
Londoni vista	239.70
20 márkás arany	23.46

A szerkesztőnért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

20557—902. tk.

Póthirdetmény.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Bihar-megyei takarékpénztár végrehajtónak Sándor Sándorné szül. Kindszkopf Irma ismeretlen örökösének ügy gondnok Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd végrehajtást szenvedő elleni 300 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében 14204—902. tks. a. kb. csátott árverési hirdetményben a nagyvárad 2187. sz. betétben. A + 1. rdsz. 1024 hrsz. a. foglalt ingatlanra 24000 korona kiküldési árban Nagyváradon a kir. törvényszék árverési helyiségében 1903. évi február hó 17-ik napjának déli-10-től 9 órájáig kiűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. § a alapján a nagyvárad takarékpénz ár végrehajtató érdekében is 3200 korona tőke követelése s járuléki kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Nagyváradon, 19 2. évi december 24-én a kir. törvényszék mint tkkönyvi hatóság.

Debreczeni bíró helyett:

Hraball Ottó,

kir. tszéki albiró.

120.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik kőszvényél, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerésznél Budapest.**

Richter F. Ad. és társa,
•• csász. és kir. udvari szállító ••
Rudolstadt.

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló
üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyi-
ségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően
jutányos áron kaphatók a legmo-
dernebb china-ezüst cikkek, leg-
hírnevesebb elsőrangú gyárakból.
Ezek a cikkek ma már alig nél-
külözhetők az uri házakban s jutá-
nyos áruknál fogva a legalkalma-
sabbaknak bizonyultak a háztar-
tásban. A legelőkelőbb ilyenmű
gyárak remekei vannak felhalmazva
a Nagyváradon most létesült china-
ezüst raktárban, melynek meg-
tekintésére felhívjuk a tisztelt
közönség figyelmét.

70.

U J B O R.

Saját nagyváradai termésű, **idei új bo-
rom levelezését megkezdvén, az fo-
lyó hó 5-től Schlauch-tér, 18. sz.
laksomról**

literenként 32 kr. árban

árba bocsátom.

Egyéb boraim és különösen **ménesi,
gyoroki** saját termeléstű

arany érmeiket nyert finom fajboraim

az ismert ársákon kerülnek eladásra.

Hordóban tetemes árengedmény.

**Ujbornál 50 liternél 19 kr., 100 liternél
18 kr. literenkénti árat számítok fogyasztási
adó nélkül.**

MOLNÁR LAJOS

szőlőbirtokos,

Slauch-tér 18. szám. 370

Jutányos árak mellett kapható 145 ezer

tölgyfából hasított

2 méteres

száraz szőlőkaró.

Az ára a baromlaci erdőben 36 kor., vagy
a széplaki állomáson, waggonba rakva
44 korona ezrenként

Értekezhetni *gr. Zichy vezárai er-
dőgondnokságánál, Pappfalván.*

Állomás: Széplak.

Még itt
soha nem létezett!

Legolcsóbb
fűszer
bevásárlási forrás

MERTZ-féle

üzletben

Körös-utca. Telefon: 448.

MAI NAPTÓL KEZDVE:

ajándék! CZUKOR! ajándék!

Egy kiló finom Cuba kávé	1 frt 60 kr.
Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kilogram finom Cuba kávé	— frt 80 kr.
Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló finom Cuba kávé	— frt 40 kr.
Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	
Egy kilogram finom Ceylon Cuba kávé	2 frt — kr.
Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kilogram finom Ceylon Cuba kávé	1 frt — kr.
Fél kilogram cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló finom Ceylon Cuba kávé	— frt 50 kr.
Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	
Egy kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	2 frt 40 kr.
Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	1 frt 20 kr.
Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	— frt 60 kr.
Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	

Valódi «FRANCK»-kávé, eredeti ládikákban:

1/8 kiló 10 kr. 1/4 kiló 12 kr. 1/2 kiló 22 kr.

TEA, legfinomabb **császár-keverék**, negyed kiló 2 frt 50 kr.
Hozzá egy kiló cukor ajándékul.

Egybea ajánlom legjobbnak elismert fűszer, csemege, liszt és főzelék
nagyraktáramat, olcsó ársákon!

Narancs és Citrom 6 darab 10 kr.

CSEMEGE SZŐLLŐ! 5 kilós kosár 2 fr.

ALMA, tiroli **bőr-kormos** és más fajok.

Egy liter finom petroleum	13 kr.
Egy liter salom petroleum I.	16 kr.
Egy liter császár olaj, legfinomabb	18 kr.

Elvem most is a régi pontos mérleg és szolid kiszol-
gálás mellett a **legjobbat a legolcsóbban** jó hírnévem érde-
kében mindenkor kiszolgálni. **Kérem ezen alkalmat felhasznál-
ni.** — További szíves pártfogásukat kérve, tisztelettel

MERTZ NÁNDOR UTÓDA.
Nagyvárad, Körös-utca. Telefon 448.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

Ingyen!

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

A jelzett kávék üzletben és kirakatban megtekinthetők.

1 liter petroleum 13 kr.

1 liter petroleum 13 kr.

A jelzett kávék üzletben és kirakatban megtekinthetők.

1 liter petroleum 13 kr.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege- és vadkereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

117
Mélyen tisztelt vevőinknek szíves tudomására hozzuk, hogy eddigi üzletünket modern berendezéssel és új helyiség hozzávételével kibővítettük, valamint fűszer-, csemege-raktárunkat is jóval megnagyobbítottuk, úgy, hogy a legnagyobb igényeknek is megfelelhünk, még azon nagyvárosias szokást is behoztuk, hogy igen tisztelt vevőink kényelmére a megrendelendő árukat naponta kétszer, délelőtt és délután, saját e célra készített fogatunkkal hazaküldjük. Kérjük úgy a helybeli, mint a vidéki vevőinket, b. látogatásaikkal és megrendeléseikkel megtisztelni. — Magunkat ajánlva, maradtunk

tisztelettel

SZABÓ és HAJNAL.

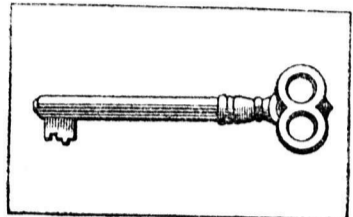
SCHICHT-szappan

„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

JEGYGYEL.

Legjobb, legkiadósabb s ezért a legolcsóbb
SZAPPAN! ————— **Mindenütt kapható!**

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólréhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi cikkek!

Ugyszintén

minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz.
Sörház-sikátorral szemben.

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld elsőrendű műhelyeiből beszerzett fa- és vasbutorok, valamint kárpitozott berendezések nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

Papp György-féle házban, a volt Erber helyiségben.

butor nagykereskedése.

1901. májustól áthelyeztetett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stilszerű szilárd, első minőségű anyagból. Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények kaphatók.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöztetnek.